

הגלריה בנימין מארחת את אידריס

בתערוכה

הסרה של תגובות הסתרה

גיא און | עדן ילמה | אליה כהן | ליא ציגלר | גיל שמרלין

אוצרים: ברק רובין | ליביה טליאקוצו

שאלות שאלות, חקירת האמת, תגובה מילולית על מצבם של דברים, מאז ומתמיד נתקלו בצנזורה. ידוע היטב הוא משפטו של סוקרטס והרשעתו למוות על ידי הרעלה. תוצאה של תורתו הפילוסופית, נחשבה כ"השחתת" מוחם של הדור הצעיר ביוון העתיקה. כיום, שאלות רבות נשאלות בנוגע לתפקיד המדינה במעקב אחר החברה והגבלתה את חופש הביטוי, תופעה המוכרת היטב ברחבי העולם. הגבלת חופש הביטוי חורגת במידה גוברת מגבולות לאומיים, ככל שהטכנולוגיה מציעה צורות ביטוי חדשות. ההמערכות ההיררכיות מנסות לשלוט, לווסת ולקטלג מחשבות ופעולות אנושיות.

כותרת התערוכה מתייחסת לדו"ח השנתי מס. 43 של נציב קבילות הציבור, כחלק מהצעת חוק הדנה בצורך בקביעת הנחיות לגבי כללי מחיקה, הסתרה והסרה של תגובות ולגבי חסימת משתמשים בדפי אינטרנט של אנשי ציבור. מנגד באוקטובר 2019, הורה בית הדין האירופי לצדק כי ניתן להסיר במדיה החברתית את התגובות הנחשבות מזיקות למוניטין. סוגיות אלו סללו את הדרך לשליטה לאומית בחופש הביטוי החוץ-לאומי, והעלו שאלות לגבי תפקידן של רשתות חברתיות ומדינות בשאלות של פיקוח, פרשנות וצנזורה של צורות ביטוי אינדיבידואליות.

תערוכה קבוצתית זו מאגדת צורות שונות של טכניקות חזותיות לבחינת מושג חופש הביטוי, ומנגנונים של חשיפה והסתרה.

עדן ילמה מציגה שלושה איוורים: קבוצת נשים מוסלמיות, שלוש נשים אבוריג'יניות ואישה אתיופית משבט המורסי. ארבע הנשים המוסלמיות לובשות ג'ילבאב, ומרכיבות משקפי שמש בצבעים שונים. הן מסתכלות ישירות אל הצופה ומשדרות נוחות. ילמה מתעלה מעל התפיסות המערביות המתייחסות לרעלות ולביגוד רופף כסימן להעדרו של חופש הביטוי. היא מתייחסת אל החופש כמושג סובייקטיבי. הבגדים המכסים את הגוף עשויים לאפשר לנשים לבטא את עצמן בדרך מובחנת זו, בביטחון ניכר. שלושת הנשים האבוריג'יניות יושבות קרוב האחת לשנייה, על בד מקושט. דפוסי אמנות אבוריג'ינים שופעים בסמליות, וכל צורה משמשת ביטוי לאלמנט הקיים בסביבתן. הן בטוחות ונינוחות ופונות אל הצופה. האיור השלישי מציג אישה משבט מורסי, שגם היא מביטה בביטחון לעבר הצופה. באופן מסורתי, נשים מורסיות אשר הגיעו לבגרות מינית ומיועדות לנישואין עונדות את "צלחות השפה" כסימן ליופי ופוריות. יחד עם צלחת השפה וכיסוי ראש המסורתי, האישה לבושה בחליפה בסגנון מערבי ובכך מפגישה אלמנטים חזותיים שבטיים עם השפעה של אופנה עכשווית. מפגש זה משקף את השפעתו של ענף התיירות על נשים שבטיות ואת שילובם של אלמנטים מערביים בתרבות המקומית. באופן מובהק, תווי הפנים והבעתן של הדמויות הרב-אתניות הנשיות נחקקות, וגופן מוסתר על ידי הטקסטיל. האיורים מעצימים מושגים של מבנים חברתיים של מגדר ואתניות. הדמויות אנונימיות ומוכרות כאחד. היעדר תווי הפנים, יחד עם ההעמדה הפרונטלית יוצרים רושם מעצים ומפויס.

בעבודתו "מתווה לקימונו" של גיא און, התווים והבעות הפנים ממלאים תפקיד רקע, כאשר הפיזיות והתצורה של גוף האדם מוצבים במרכז הבמה. בשיר *L'Union Libre* (חופש האהבה) משנת 1931, גופת אשתו של אנדרה ברטון מתוארת כבעלת חשק מיני וכמאיימת. לגופה מיוחסות הן תכונות אנושיות והן תכונות דוממות: "אשתי עם שיערה של אש מעץ / עם מחשבות של

ברק חום / עם מותניים של שעון חול / עם מותניים של לוטרה בשיניים של נמר... " כותרת השיר והחיבור בין מילים ודימויים חוגגים את חופש האהבה ואת חופש הביטוי. באמצעות פירוק גופה של אשתו, ברטון מעניק לה תכונות בלתי צפויות. הקימונו של און התלוי מהתקרה, מציג באופן מאתגר דימויים גופניים בלתי קונבנציונליים, באמצעות הרכבה צילומית: חופשית, אינטימית, גסה וגרפית. גבולות חוצים דימויים המוצגים כמו גם בחומריותם: הגוף התלת ממדי מצולם לפורמט דו-ממדי, ומוצע מחדש כאובייקט תלת ממדי הקימונו. און מנכס פריט ביגוד יפני מסורתי, ובעוד שמטרתו לכסות את גוף, הוא מדפיס על הבגד גופים היברידיים עירומות מפותלים. המניפולציה הצילומית מאפשרת יצירה של מציאות ביזארית ופרובוקטיבית חדשה. און מפרק את תפיסת הצילום כאמצעי להנציח את 'המציאות' ואת העולם כפי שאנו רואים אותו. תמונות גוף ארכיטיפיות משמשות ליצירת תמונה חדשה ועם זאת מוכרת. הגופניות המקורית מאפשרת את חקירת הצורות המגדריות, המיניות, הגזעיות והאתניות המוכרות. במקום הפרדה והתגודדות, און מציע תהליך של שילוב.

ליא ציגלר מציגה רישומים בעיפרון על גבי נייר העוקבים אחר פריסת נוף ושרידי ארכיטקטורה בהתחזקות אחר מקור שאינו נמצא. תוך שימוש בתשתית של שכבות מחומרים שונים, מתאפשרות פרספקטיבות של שכבות עומק שונות. השימוש בחומר בעל שקיפות עוסק במכניזם של נראות והדחה. הפורמט הרישומי-עמלני מוסתר וגלוי לחלופין באמצעות שימוש בלוחות פרספקס שקוף ועזרי תלייה המתפקדים כשכבה נוספת ופעילה בעבודות. הרישום מוצג משני צידיו והופך לאובייקט פיסולי חשוף ובעל חוליות, המותח את מערך היחסים בין דו לתלת מימד. נקודות האחיזה של העבודות מחוררות וחוצות את הרישום ואת החומר הפלסטי בפעולה פציעה והחסרה. החור, החסר הוא המאפשר חיבור ואיסוף מחדש למימוש הקומפוזיציה.

אליה כהן מציגה שתי עבודות המורכבות מחלקי מטריה, אקריליק וספריי על קנווס. המטריה, שאמורה להגן על הגוף מפני גשם או שמש, משמשת כמטאפורה של הגנה ואחדות. ה'מטריה' מרפררת למושג "ארגון מטריה" ומצד שני, היא אובייקט בעל פוטנציאל להינזק, רוחות חזקות למשל יכולות לכופף ולעוות אותה, ואף המנגנון הפנימי שלה עלול להשתבש. חלקי המטריות שכהן מציגה לא רק מעוותים, אלא גם הוצאו משימוש מעשי בסביבתן החיצונית, בהיותן מוצבות בתוך חלל פנים. הקנבס המשמש כרקע לגוף המטרייה מוביל את הצופה לדמיון סביבת חוץ, ועם זאת, צורתן של המטריות, מעלות על הדעת ייצוג המאזכר אינטימיות גופנית. בד המטריה מרמז על עור אנושי, כאשר חלקי המתכת מייצגים מעין צורת שלד. מושא המטריה, המזוהה בדרך כלל עם מטרתו לכיסוי, הצללה, והגנה, הופך כאן למטאפורה מורחבת למה שחשוף.

גיל שמרלין מציג סדרת פסלי תאורה. בטבע לאור יש מטרה פונקציונלית להפוך את הדבר לגלוי, לחשוף לזרוע ולהבהיק. ואילו בפסלים אלו, העיצוב המלאכותי של גוף התאורה והאור הפלואורסצנטי שלו מצביעים על השלכות נוספות, החל מתרבות צריכה עכשווית ועד לסממני מגדר. פסלי התאורה ממלאים תפקיד של תיווך בין האמן לצופה ולמרחב התצוגה. כל אחד מהפסלים מכיל אור שונה, המשפיע באופן שונה על הפסל, על הצופה ועל המרחב. יתר על כן, ניתן לפרש את צורתיהם כביטוי למספר רב של אסוציאציות. בעוד שהם מועדים לסמליות מסורתית הקושרת בין אור וחושך לטוב ורע, יצירות אלו מזמינות את הצופה לחרוג מפרשנויות מתבקשות אלו. באחת היצירות מופיעה המילה "highlights" כמגרעת שחושפת מראה. זוהי התייחסות מטאפורית לכיסוי, חשיפה והשתקפות. המונח "highlights" כשם פועל מתייחס להוספת אור או להדגשת נושא חשוב. כשם עצם המונח משמש להתייחסות למרכיב הטוב ביותר של הדבר. ההגדרה של המילה תואמת את השפעתה. בפסלי התאורה של שמרלין, האור הוא הנושא האולטימטיבי של היצירה, ולא האמצעי להציג אותה.

Binyamin Gallery | www.binyamin-gallery.com hosts Idris | www.idris.space

Binyamin Gallery | 5 HaMeretz St. Building 7 3rd floor Tel Aviv

Wed. 11:00-14:00, Thu. 16:00-19:00, Fri.-Sat. 11:00-14:00